

LIMBA ROMÂNĂ ȘI TERMINOLOGIE MEDICALĂ ÎN CHEIA PROGRAMULUI TEHNICI DE LECTURĂ ȘI SCRIERE PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE (LSDGC)

Natalia Țurcan

Catedra Limbi Moderne și Latină

Summary

The Romanian Language and Medical Terminology in the key of Reading and Writing Techniques for Developing Critical Thinking

The study process is the connection of the new information with the old one. Involving the students actively into the study process, the teacher helps them build schemes, taking into consideration a particular subject or idea. Only when a student creates a scheme consciously can he introduce and add important information of his own to it, as he has to understand and experience this.

Rezumat

Procesul de învățare presupune conectarea noului la ceea ce este deja cunoscut. Prin implicarea activă a studenților în procesul de învățare profesorul îi ajută să-și construiască „scheme” de gândire privind un anumit subiect sau idee. Construind însă această schemă în mod conștient, studentul poate introduce în ea informații importante, pentru că el este pus în situația de a înțelege ceea ce învață, de a „experimenta”.

În conformitate cu procesul de învățămînt de la Bologna învățarea formativă este prioritară învățării informative. Cei ce consideră experiența practică și conceptuală drept esențială, își argumentează poziția prin faptul că informația în sine nu este suficientă.

Rolul profesorului de limba română este: să le formeze studenților abilitatea de a selecta informațiile și de a înțelege corelația dintre ele, de a decide ce este sau ce nu este important, de a plasa în diverse contexte idei și cunoștințe noi, de a descoperi esența lucrurilor atestate pentru prima oară, de a respinge datele irelevante / false, de a da sens critic, creativ și productiv acelei părți din universul informațional cu care se vor confrunta.

Pentru a manevra bine informațiile, studenții trebuie să știe să aplice operații de gândire, să învețe în mod critic, să trieze în mod eficient datele, să le ofere sensuri care, la rândul lor vor fi materializate în anumite comportamente. Impactul nu se produce automat (Collins și Mangieri, 1992). Pentru aceasta profesorul trebuie să le ofere studenților un cadru de gândire și o schemă sistematică și transparentă de asimilare a cunoștințelor.

Acest cadru-model de gândire și învățare trebuie perceput ca o strategie integră și bine structurată care pornește de la premisa: *ceea ce știm determină ceea ce putem învăța*. Etapele cadrului, după cum am menționat și în articolul anterior sunt:

1. **Evocarea** – E (discuția premergătoare):

1. Care este subiectul? (Identificați-l)
2. Ce informații dețineți referitor la subiect? (Scrieți pe tablă sau pe poster).
3. De ce trebuie să cunoașteți aceste aspecte?

2. **Realizarea sensului** – R:

Este efectuată de elev atunci când caută informații care să-i confirme anticipările.

3. **Reflecția** – R (discuția ulterioară):

1. Ce ați aflat?
2. Adresați întrebări pentru a reflecta informații ce nu au fost menționate în etapa Evocare.
3. Ca reacție la răspunsurile lor, întrebați: Cum argumentați această părere?

Deci învățarea este un proces activ și asiduu în care realizarea sensului cere implicarea susținută, automonitorizarea înțelegerii. Înțelegerea este temeinică, dacă informațiile sunt plasate într-un cadru contextual care are sens (Pearson și Fielding, 1991). Gândirea critică și flexibilă este favorizată de o atmosferă în care este încurajată diversitatea de opinii.

În ținerea cursului Limba română și terminologie medicală la Catedra Limbi Moderne și Latină se implementează de un an de zile acest tip de lecție sau cadru-model de gândire și de învățare, respectându-se cele trei etape enumerate.

Acest lucru e posibil datorită unor tehnici de LSDGC pe care propunem să le clasificăm în modul următor:

1) Tehnici de discuție și de prezentare: *brainstorming*-ul, *brainsketching*-ul, *brainwriting*-ul, studiul de caz și analiza SWOT.

2) Tehnici de organizare a informației: generalizarea categorială, *clustering*-ul, graficul conceptual, graficul T, diagrama Venn, secvențe contradictorii.

3) Tehnici de lectură: SINELG, revizuirea termenilor-cheie, re quiest, lectura ghidată, ghidul pentru învățare, controversa academică, controversa constructivă.

4. Tehnici de scriere: cubul, eu cercetez, scrierea liberă/*freewriting*, agenda de notițe paralele/jurnalul dublu, *cinquain*.

Cu ajutorul acestor tehnici profesorul va reuși să-i motiveze pe studenți să-și construiască niște scheme de gândire pentru orice informații asimilate. El va avea libertatea să se dezică de ele și să accepte altele sau să le perfecționeze excluzând unele informații vechi și intercalând altele noi.

Eu cercetez urmărește personalizarea cercetării prin elaborarea de către studenți a unor teze de cercetare, de exemplu: informații despre diverse maladii.

Chiar de la începutul anului de studii studenților li se propune o listă cu denumiri de boli. Fiecare își alege o clasă de boli despre care urmează să vorbească la lecții: boli cardiace, respiratorii, urogenitale, de piele, de oase, gastrice, hepatice etc. Ei sunt rugați să scrie, paralel cu cercetarea propriu-zisă, un fel de istorie a investigației realizate.

Lucrarea va fi structurată astfel:

- * Despre ce scriu?
- * De ce mă interesează acest subiect?
- * Ce vreau să aflu exact despre el?
- * Ce opinii au savanții referitor la acest subiect?
- * Care este cel mai important lucru pe care l-am aflat în legătură cu acest subiect?

Paralel cu structura prezentată anterior li se propune și următorul algoritm de descriere a unei boli:

1. Denumirea bolii.
2. Cauzele apariției.
3. Simptomele.
4. Evoluția.
5. Tratamentul.
6. Profilaxia.

Cercetarea dată nu este o activitate ce se va realiza în sală în timpul unei lecții. Ea presupune o muncă intelectuală îndelungată.

Lucrarea este prezentată profesorului care decide dacă merită să fie audiată de toată grupa de studenți; dacă nu - după posibilitate este perfecționată.

În demersul didactic, tehnica dată se pretează:

* Cercetării unei opere literare de proporții (la anul I se studiază „Harap-Alb” și „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă). Atunci când se studiază bolile psihice și cele nervoase la anul II se propune lectura romanului „Ciuleandra” de L. Rebreanu, „Concert de muzică de Bach” de H. P. Bengescu.

* Prezentării oricărui subiect cu conținut medical (metode netradiționale de tratament, căile de administrare a medicamentelor, automedicația și consecințele ei; sau aparatul cardiovascular, sistemul digestiv, sistemul respirator, aparatul urogenital).

* Adnotării unui articol din presa periodică. Modelul de adnotare este prezentat în manual (E.Mincu, A. Chiriac, 2003.)

1. Articolul se numește ... și este selectat din ziarul (revista) ... din (data, anul) ...

2. Autorul articolului este ...
3. Autorul vizează tema ...
4. Ideea dezvoltată de autor este ...
5. Conținutul articolului în cinci propoziții.
6. Intenția autorului este ...
7. Actualitatea articolului este dictată de ...
8. Opinia mea este ...

Le sugerăm studenților să selecteze articole din reviste și ziare medicale.

Obiectivul de bază pe care tindem să-l realizăm prin implementarea sistematică a acestei tehnici este să-i pregătim pe viitor: medici pentru participări la miniconferințe, conferințe, congrese etc.

Scrierea liberă / *freewriting*-ul

Repere

Scrierea liberă / *freewriting*-ul, inspirată de temele puse în discuție la lecții, este o tehnică elementară de declanșare a creativității, de formare a abilității de a-și ordona gândurile și de a-și orienta imaginația. Studentul este obligat să scrie pe marginea unui enunț, citat, maximă etc.; orice asociație și gânduri îi vin în minte, fără a se opri din scris și fără a discuta cu cineva subiectul pe parcursul timpului alocat. Timpul trebuie să fie potrivit rezonabil cu vârsta studenților, cu abilitățile lor de scriere coerentă și cu obiectivul care urmează să fie realizat. Textele rezultate din *freewriting* pot servi ca suport pentru elaborarea altor lucrări scrise.

Aplicare

Profesorul enunță un proverb, o maximă, un citat dintr-o operă cu multiple valențe și interpretări. *Freewriting*-ul va câștiga din selectarea riguroasă a enunțurilor propuse.

De exemplu: „Medicul îngrijește, natura însănătoșește”; „Primum non nocere deinde curare”. („Mai întâi să nu faci rău, apoi să tratezi”); „Chirurgul trebuie să aibă ochi de vultur, inimă de leu și mână de femeie”; „Dacă diagnosticul este corect stabilit, boala este pe jumătate tratată”; „Arta cuvântului – valoare indispensabilă unui medic”, „Numai un om bun poate deveni un medic bun”; „Luminând pentru alții arzi singur”.

Instrucțiunile pe care le vor respecta studenții sunt foarte simple:

- Scrieți orice vă trece prin gând în legătură cu enunțul dat.
- Scrieți fără a vă opri și fără a discuta.
- Dacă nu aveți nici o idee, menționați în scris acest lucru, dar nu vă opriți din scris.
- Nu acordați atenție aspectului grafic și nu redactați, la această etapă, textul odată scris.

La expirarea timpului, profesorul va solicita lectura unor scrieri libere în fața grupei întregi sau va utiliza aceste lucrări ca suport în aplicarea altor tehnici.

Posibilități

În demersul didactic, *freewriting*-ul este eficient:

- În cadrul evocării, pentru crearea dominantei necesare desfășurării ulterioare a lecției.
- În cadrul realizării sensului, comentarea mai multor enunțuri dintr-un text ce conține terminologie medicală, și nu numai, i-ar putea ajuta pe studenți să înțeleagă textul metacognitiv.
- Pentru atingerea unor obiective atitudinale, în cadrul reflecției.

Concluzii

Conținuturile curriculare universitare la disciplina Limba Română, oarecum noi, țin de domeniul vocabularului și al stilisticii, fapt care a determinat o viziune nouă asupra cursului Limba Română și terminologie medicală în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”.

Accentul se deplasează de la educația lingvistică spre formarea culturii comunicării conform principiului *orice vrei să înveți a face înveți făcând*. Tehnicile descrise mai sus și încă multe altele care vor fi abordate în alte studii contribuie la respectarea acestui principiu, formându-le studenților abilități de comunicare – intercomunicare, autoinstruire, autoeducație. Toate acestea sunt realizabile numai dacă contribuim activ la formarea unor personalități care gândesc critic.

Bibliografie

1. Ferred, G., Flageul, N., Metode de exprimare scrisă și orală, Iași 1998.
2. I. L. Steele, K. S. Meredith, C. Temple, S. Walter. Un cadru pentru dezvoltarea gândirii critice la diverse materii. Ghidul I
3. Tatiana Cartaleanu, Olga Cosovan „Predarea limbii române în viziunea curriculumului de liceu; - Ed. 1. Cartier, 2001.
4. E. Mincu, A. Chiriac, Limba Română. Profil medical, Litera 2003.
5. C. Temple, Y.L.Steele, K. S. Meredith. Atelier de scriere. De la autoexprimare la argumente scrise. Ghidul VII.

VOCABULARY ENRICHING – A FACTOR THAT CONTRIBUTES TO THE IMPROVEMENT OF THE SPEECH FLUENCY

Liliana Panciuc

Catedra Limbi Moderne și Latină

Summary

The methodology of English teaching stresses the importance of formation of active communicative abilities. This can be achieved through a continuous vocabulary enriching. The lexical approach is a method that contributes to the continuous enriching of learners' vocabulary. A permanent and continuous acquisition of new words provides a good communication and understanding.

Rezumat

Cultivarea vocabularului – o condiție în perfecționarea comunicării fluente

Cunoașterea unei limbi moderne rezidă în abilitatea de a comunica fluent, fapt posibil doar în cazul unui vocabular variat și bogat. Obiectivul procesului de predare a limbii moderne este oferirea unui reper mediciniștilor utilizabil în comunicare, capabil să le asigure capacitatea de a se exprima într-o altă limbă decât cea maternă.

Metodologia predării limbii engleze este în continuă implementare de metode și procedee ce ar optimiza și ar facilita procesul de cultivare a vocabularului. În prezenta lucrare sînt descrise tehnici noi care vor facilita însușirea unităților lexicale propuse la lecțiile de limbă engleză și terminologie medicală.

Language teaching came into its own as a profession in the twentieth century. The whole foundation of contemporary language teaching was developed during the early part of twentieth century, as applied linguists and others sought to develop principles and procedures for the design of teaching methods and materials. Language teaching in the twentieth century was characterized by frequent change and innovation and by the development of sometimes competing language teaching ideologies. The main goal of language teaching is teaching the speech.

Speech is regarded as the basis of language, and speech structure is viewed as being at the heart of speaking ability.

Central to an approach or method in language teaching is a view of the nature of language, and this shapes teaching goals, the type of syllabus that is adopted, and the emphasis given in classroom teaching. Acquiring a great number of “lexical units”, that is words, is essential while learning a new language.

An approach used intensively in the process of language teaching is the so-called lexical approach. Its usage enables the learners to get a great word-supply.

A lexical approach in language teaching refers to one derived from the belief that the building blocks of language learning and communication are not grammar, functions, notions, or some other units of planning and teaching but lexis, that is, words and word combinations.